

VONDSTEN TE NIJNSEL

Enige notities bij het artikel van G. Beex in *Brabants Heem*, 13 (1961), blz. 108 e.v., over de mesolitische vindplaats te Nijnsel.

Begin juli 1961 stootte men bij het graven van de fundamenten voor een te bouwen dubbele woning op de zgn. Huisakker te Nijnsel in de gemeente Sint-Oedenrode op een houten put. Aanstonds werd A. van Breugel, voorzitter van de heemkundige kring te Sint-Oedenrode, gewaarschuwd. Maar toen deze ter plaatse arriveerde, was de put reeds vol water gelopen. De put bleek gebouwd te zijn van dikke eikehouten duigen, had een middellijn van ongeveer een meter en was ongeveer zes meter diep. Jammer genoeg was er door samenloop van omstandigheden geen gelegenheid om hem helemaal leeg te maken. De oudste scherven, die men nog omhoog haalde, kunnen wellicht gedateerd worden rond het jaar 1000. Ook kwamen er opvallend veel grotere stukken van kogelpotten uit; mogelijk heeft men dergelijke potten gebruikt om water te putten. Enige stukken van de houten duigen zijn bewaard gebleven.

Toen ik 12 augustus d.a.v. voor de eerste keer op dit terrein kwam, was de put vol zand gestort en de bouw van het huis reeds begonnen.

Bij verder onderzoek van het aangrenzend terrein bleek, dat dit zeer rijk was aan allerlei scherven-materiaal en silex.

In de loop van augustus en ook nog daarna bezocht ik regelmatig het terrein voor nadere onderzoekingen, samen met mijn confrater Pater Wiro Heesters, de heer A. van Breugel en andere leden van de Rooyse heemkundige kring.

Het grote nadeel was en is nog steeds, dat het gehele terrein is vergraven, zodat de vondsten weinig of geen stratigrafische waarde hebben. Gelukkig mogen wij een uitzondering maken voor een gedeelte van de mesolitische vondsten in het onderste gedeelte van de oerbank, die op sommige plaatsen nog onbeschadigd aanwezig is.

Wij mochten de daadwerkelijke belangstelling ondervinden van Dr. A. Bohmers uit Groningen, die het terrein in november jl. bezocht en veel mesolitische vondsten determineerde. Verder van G. Beex, die een klein proef-onderzoek instelde, en van A. Wouters, die veel silex materiaal onderzocht. Ook van de R.O.B. te Amersfoort hadden wij alle medewerking. In Amersfoort werd een groot gedeelte van de vondsten met grote welwillendheid onderzocht en van aantekeningen voorzien, door Dr. P. J. R. Modderman, Prof. Dr. J. E. Bogaers en J. G. N. Renaud.

De scherven werden in grote lijnen als volgt door de R.O.B. beschreven. Romeins importgoed (+ 2e eeuw), o.a. twee grote fragmenten van een wrijfschaal. Inheems-Romeins?: ruwhandig: o.a. van een rand van een kruikamfoor; terra nigra; gladwandig, o.a. een fragment van een kruikoor.

”Hierbij is ook een scherfje terra sigillata, dat stellig eerste eeuw na Christus gedetermineerd moet worden en zelfs met inachtneming van het nodige voorbehoud in het midden van de eerste eeuw. Alvorens hieruit vergaande conclusies te trekken, zal het noodzakelijk zijn, dat er meer scherven uit die periode gevonden worden.” Aldus het commentaar van Dr. P. J. R. Modderman. Tot nog toe is dit niet het geval geweest. Verder is er zeer veel inlands urnen-materiaal bij, voornamelijk niet te determineren fragmenten. Laat-Merovingisch (7e eeuw) is eveneens aanwezig.

Verder nog Badorfer (8e eeuw), o.a. een scherfje met radstempelaardewerk, en Parafrater (12e eeuw), en betrekkelijk veel Pingsdorfer scherven (9e tot 13e eeuw); fragmenten van een reliefbandamfoor (9e eeuw) en met radstempel uit de 11e tot 12e eeuw. Tenslotte ontelbare scherven van 13e, 14e, 15e en 16e eeuws aardewerk, o.a. een fragment van een laat-middeleeuws pijpvaard (Maria-?) beeldje, gevonden door P. Deckers uit Vught. Enige stukjes van de beruchte Jacoba-kannetjes (\pm 1350 - 1430) ontbreken evenmin.

Het onderzoek, vooral naar mesolitisch materiaal, wordt nog steeds voortgezet. Er is haast bij geboden, omdat men reeds begonnen is met de bouw van huizen op dit terrein.

P. DAGOBERT GOOREN ss. cc.